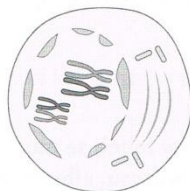

Zadanie 38.

Temat 3.8.

Mitoza jest podziałem materiału genetycznego komórki, który składa się z czterech faz – profazy, metafazy, anafazy i telofazy.

Poniższa ilustracja przedstawia komórkę będącą w trakcie jednej z faz mitozy.

Zadanie 38.1. (0–1)

Określ, która z faz mitozy została przedstawiona na ilustracji. Odpowiedź uzasadnij jednym argumentem, uwzględniając charakterystyczną cechę fazy, która jest widoczna na ilustracji.

.....

.....

.....

Zadanie 38.2. (0–2)

Określ, jaka jest liczba chromosomów [n] i ilość DNA [c] w komórce podczas fazy przedstawionej na ilustracji.

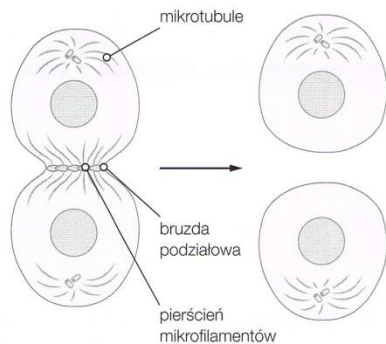
1. Liczba chromosomów [n]: .....
2. Ilość DNA [c]: .....

Zadanie 39.

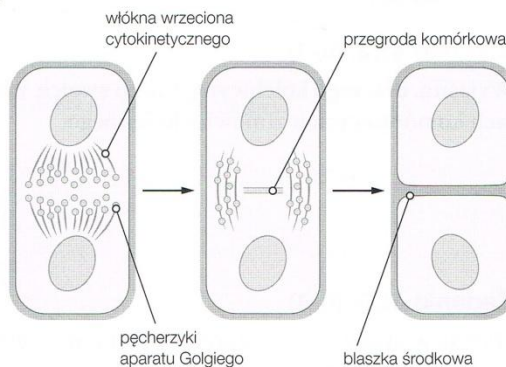
Temat 3.8.

Na ilustracjach przedstawiono przebieg cytokinezy w komórkach zwierzęcych (A) i roślinnych (B).

A.

B.

Zadanie 39.1. (0–1)

Wyjaśnij, dlaczego cytokineza w komórkach zwierzęcych ma inny przebieg niż cytokineza w komórkach roślinnych.

.....

.....

.....

Zadanie 39.2. (0–1)

Skreśl niepotrzebne wyrazy tak, aby zdania zawierały prawdziwe informacje.

Cytokineza w komórkach roślinnych zachodzi w *anafazie* / *telofazie*. Pierwszym jej etapem jest uformowanie się wrzeciona cytokinetycznego z pozostałości wrzeciona kariokinetycznego. Następnie w jego płaszczyźnie równikowej układają się *rybosomy* / *pęcherzyki aparatu Golgiego*, które zawierają *węglowodany* / *białka*.

Zadanie 40. (0–1)

Oceń, które z procesów wymienionych w tabeli są możliwe dzięki mitozie. Zaznacz T (tak), jeśli mitoza umożliwia zajście danego procesu, albo N (nie) – jeśli mitoza go nie umożliwia.

1.	Regeneracja utraconego fragmentu ciała dżdżownicy ziemnej.	T	N
2.	Podział komórki bakterii <i>Escherichia coli</i> .	T	N
3.	Rozmnażanie się konwalii majowej przez kłącza.	T	N

Zadanie 41.

W soku komórkowym zimowita jesiennego (*Colchicum autumnale*) występuje kolchicina, silnie toksyczny związek chemiczny należący do alkaloidów. Uniemożliwia on powstanie wrzeciona podziałowego, ponieważ wiąże się z tworzącym je białkiem. W rezultacie dochodzi do nieprawidłowego rozejścia się chromosomów (nondysjunkcji) i powstania organizmów poliploidalnych, czyli takich, które mają więcej niż dwa komplety chromosomów w komórce.

Zadanie 41.1. (0–2)

Podaj nazwę elementu należącego do cytoszkieletu, który tworzy wrzeciono podziałowe oraz białko, które go buduje.

1. Element cytoszkieletu: .....
2. Nazwa białka: .....

Zadanie 41.2. (0–1)

Wyjaśnij, dlaczego kolchicina, mimo swoich właściwości, nie powoduje zaburzeń w podziałach komórkowych u zimowita jesiennego.

.....

.....

.....

Zadanie 41.3. (0–1)

Określ, w której fazie zostanie zatrzymana mitoza, jeśli przystępującą do podziału komórkę potraktuje się kolchiciną.

.....

Zadanie 41.4. (0–2)

Przed podziałem mitotycznym komórkę zawierającą 13 par chromosomów homologicznych potraktowano kolchiciną. Określ liczbę chromosomów po podziale mitotycznym tej komórki oraz jej ploidalność.

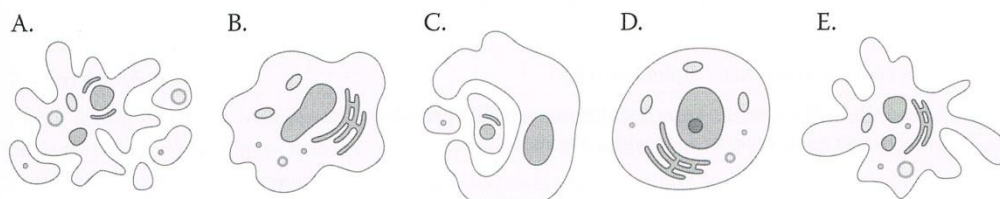
1. Liczba chromosomów: .....
2. Ploidalność komórki: .....

Zadanie 42.

Temat 3.8.

Apoptoza to naturalny proces genetycznie zaprogramowanej śmierci komórki. Umożliwia ona m.in. eliminację komórek niepotrzebnych lub uszkodzonych. Apoptoza polega na stopniowej utracie wody oraz degradacji cytoszkieletu i fragmentacji DNA, a podczas końcowego etapu – na rozpadzie komórki na pęcherzyki, czyli tzw. ciała apoptotyczne, które są pochłaniane i trawione przez komórki żerne – makrofagi.

Poniżej zamieszczono – w przypadkowej kolejności – ilustracje poszczególnych etapów apoptozy.

Zadanie 42.1. (0–1)

Ułóż we właściwej kolejności ilustracje etapów apoptozy. Wpisz litery A–E zgodnie z kolejnością zachodzenia tych etapów.

Zadanie 42.3. (0–1)

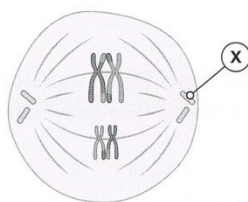
Określ, które stwierdzenia dotyczące apoptozy są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Apoptozie nie mogą ulegać zdrowe komórki budujące ciało.	P	F
2.	Apoptoza reguluje liczbę komórek budujących ciało.	P	F
3.	Apoptoza zachodzi wyłącznie w organizmach wielokomórkowych.	P	F

Zadanie 43.

Temat 3.9.

Na rysunku została przedstawiona komórka w trakcie jednej z faz mejozy.

Zadanie 43.1. (0–2)

Określ, w którym podziale mejotycznym (I czy II) oraz w jakiej fazie znajduje się komórka przedstawiona na rysunku.

1. Numer podziału mejotycznego: .....
2. Faza podziału mejotycznego: .....

Zadanie 43.2. (0–1)

Podaj nazwę struktury oznaczonej znakiem X.

Zadanie 43.3. (0–1)

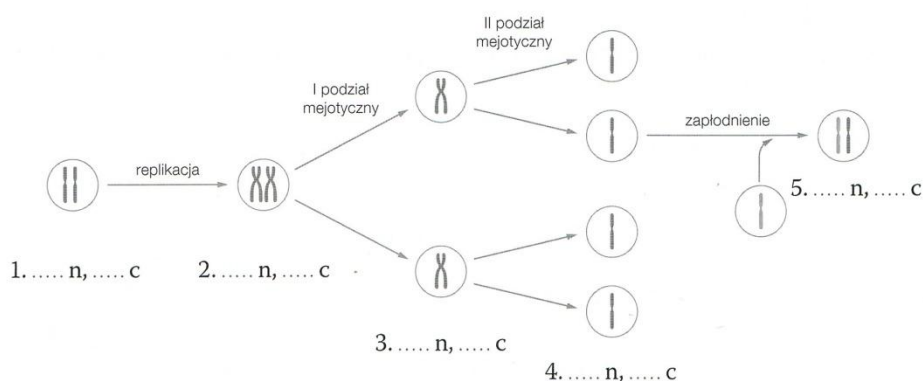
Określ, które z poniższych twierdzeń dotyczą mitozy, a które – mejozy. Wstaw znak X w odpowiednich miejscach tabeli.

Uwaga: Niektóre stwierdzenia mogą dotyczyć obu podziałów.

		Mitoza	Mejoza
1.	Zachodzi w komórkach diploidalnych.		
2.	Prowadzi do powstania komórek potomnych, które są identyczne pod względem genetycznym z komórką macierzystą.		
3.	Umożliwia powstawanie komórek haploidalnych, warunkujących rozmnażanie płciowe.		

Zadanie 44.
 Temat 3.9.

Na schemacie przedstawiono zmiany ilości DNA i liczby chromosomów podczas wytwarzania gamet i w czasie zapłodnienia.

Zadanie 44.1. (0–2)

Uzupełnij schemat ilustrujący zmiany ilości DNA oraz liczby chromosomów podczas wytwarzania gamet i zapłodnienia. Wpisz w pola 1–5 odpowiednie cyfry.

Zadanie 44.2. (0–1)

Określ, które stwierdzenia dotyczące podziałów komórkowych oraz wytwarzania gamet i zapłodnienia są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Replikacja materiału genetycznego przed wytworzeniem gamet zachodzi w fazie S interfazy.	P	F
2.	Podziałem redukującym jest II podział mejozy.	P	F
3.	Koniugacja chromosomów polega na łączeniu się chromosomów homologicznych w bivalenty, co umożliwia zajście <i>crossing-over</i> .	P	F